

โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร

ต้นฉบับ
MASTER

เป็นโรงพยาบาลที่ให้บริการอย่างมีมาตรฐาน
เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึงพอใจ

วิธีปฏิบัติงาน
(WORK INSTRUCTION)

เรื่อง ขั้นตอนปฏิบัติในการตรวจประเมินผู้ป่วยระบบประสาท

หมายเลขเอกสาร WI-REH01-006 จำนวนหน้าทั้งหมด 4 หน้า

รายนาม	ตำแหน่ง	ลงนาม	วันที่
ผู้จัดทำ/ผู้รับผิดชอบ	หัวหน้าหน่วยงาน/ผู้ปฏิบัติงาน	<i>J. S.</i>	23 พ.ย. 19
ผู้ทบทวน	หัวหน้าฝ่าย/กลุ่มงาน	<i>Ken</i>	23 พย 19
ผู้อนุมัติ	หัวหน้าฝ่าย/กลุ่มงาน	<i>Ken</i>	23 พย 19

ประวัติการแก้ไข

แก้ไขครั้งที่	วันที่บังคับใช้	ผู้ขอแก้ไข	ผู้อนุมัติ	รายละเอียดการแก้ไข

เอกสารควบคุม
CONTROLLED DOCUMENT

FM-DCC01-003:Rev.00

 <p>เป็นโรงพยาบาลที่ให้บริการอย่างมีมาตรฐาน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึงพอใจ</p>	โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร RATCHAPHIPHAT HOSPITAL		หมายเลขเอกสาร WI-REH01-006
	วิธีปฏิบัติงาน WORK INSTRUCTION	ฉบับแก้ไขครั้งที่ : 00 วันที่บังคับใช้ : 23 พ.ย. 2549	หน้า 1/4
เรื่อง ขั้นตอนปฏิบัติในการตรวจประเมินผู้ป่วยระบบประสาท			

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการตรวจประเมินผู้ป่วยทางระบบประสาท ให้ครอบคลุมครบถ้วนทั้งระบบ หรือที่อาจจะเกิดปัญหา
- 1.2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลของการซักประวัติและการตรวจร่างกาย การวินิจฉัยทางกายภาพบำบัด การสรุปปัญหาสำคัญของผู้ป่วย และวางแผนการรักษาให้เหมาะสมกับโรคและสภาวะของผู้ป่วย

2. ขอบเขต

สำหรับนักกายภาพบำบัด และนักศึกษาฝึกงานทางกายภาพบำบัด

3. นิยามศัพท์

3.1 การวินิจฉัย (Diagnosis) คือการวินิจฉัยทางกายภาพบำบัด เป็นกระบวนการเชื่อมโยงการตรวจประเมินและประเมินผลการตรวจ ซึ่งบ่งบอกถึงการเคลื่อนไหวการทำงานผิดปกติ ในรายละเอียดด้านความเสียหายบกพร่อง ซัดจำกัดในการทำงาน ความสามารถและไร้ความสามารถ ตลอดจนกลุ่มอาการของโรคหรือปัญหา

3.2 การวางแผนการรักษา คือ การวางแผนการรักษา ระยะสั้น ที่สามารถเห็นผลการรักษาได้ชัดเจน และระยะยาว ซึ่งจะครอบคลุมถึงขีดความสามารถของผู้ป่วย การใช้ชีวิตประจำวันให้ได้ใกล้เคียงปกติตามอาการของโรค หรือปัญหา

4. หน้าที่ความรับผิดชอบ

นักกายภาพบำบัด มีหน้าที่ ซักประวัติ ตรวจร่างกาย ประเมินผลการตรวจ การวินิจฉัยทางกายภาพบำบัด การวางแผนการรักษา การรักษาและประเมินผลการรักษาโดยมีเป้าหมายเพื่อลดปัญหาของผู้ป่วย พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลผู้ป่วย ในใบประวัติผู้ป่วย (OPD Card) / ฟอรัมปรอท / ระบบคอมพิวเตอร์ โรงพยาบาล

5. อุปกรณ์และเครื่องมือ

- 5.1 สายวัด/ สาลี
- 5.2 ไม้ตรวจ Reflex
- 5.3 ฟิล์ม X-ray หรือ MRI, CT-Scan หรือผลการตรวจ

6. ขั้นตอนการปฏิบัติ

6.1 การสัมภาษณ์ประวัติ (Subjective Examination) ข้อมูลทั่วไป เช่น อายุ ลักษณะงานอาชีพ กิจกรรม นันทนาการ มือข้างที่ถนัด สถานภาพสมรส ที่อยู่

- 6.1.1 อาการสำคัญ
- 6.1.2 ระยะเวลาที่เป็น.
- 6.1.3 กลไกการเกิดพยาธิสภาพ

เอกสารควบคุม
CONTROLLED DOCUMENT

 <p>เป็นโรงพยาบาลที่ให้บริการอย่างมีมาตรฐาน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึงพอใจ</p>	โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร RATCHAPHIPHAT HOSPITAL		หมายเลขเอกสาร WI-REH01-006
	วิธีปฏิบัติงาน WORK INSTRUCTION	ฉบับแก้ไขครั้งที่ : 00 วันที่บังคับใช้ : 23 พ.ย. 2549	หน้า 2/4
เรื่อง ขั้นตอนปฏิบัติในการตรวจประเมินผู้ป่วยระบบประสาท			

6.1.4 ลักษณะอาการขณะเกิดพยาธิสภาพ

6.1.5 การดำเนินโรค เช่น การเปลี่ยนแปลงของอาการบ่งชี้ที่ทำให้อาการดีขึ้น / แย่ลง การรักษาที่เคยได้รับ

6.1.6 ผลกระทบของพยาธิสภาพ และอาการต่อภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ

6.1.7 ความรู้ ความเข้าใจของผู้ป่วยเกี่ยวกับพยาธิสภาพที่เป็น และความคาดหวังของผู้ป่วย

6.1.8 ประวัติอดีต โรคประจำตัว

6.1.9 ประวัติครอบครัว

6.1.10 ผล Vital sign

6.2 การตรวจร่างกาย (Objective Examination)

6.2.1 การตรวจร่างกายและแปรผลการตรวจสภาวะของข้อต่อ

- Joint alignment
- Range of motion
- Combined movement

6.2.2 การตรวจร่างกายและแปรผลการตรวจสภาวะของกล้ามเนื้อ

- ความตึงตัวของกล้ามเนื้อ (Muscle tone = Hypotone / Hypertone)
- ความเกร็งตัวของกล้ามเนื้อ (Muscle spasm or spasticity = mild / moderate / severe)
- ขนาดของกล้ามเนื้อ โดยการสังเกต และการวัดขนาดเปรียบเทียบกับข้างปกติ
- ความยาวของกล้ามเนื้อ (Muscle length)
- กำลังของกล้ามเนื้อ (Muscle power)

6.2.3 การตรวจร่างกายและแปรผลการตรวจทางระบบประสาท

6.2.3.1 การตรวจการรับรู้ความรู้สึกที่ผิวหนังข้อต่อ

- touch
- pain
- pressure
- temperature
- proprioception
- หากเป็น Paraplegia ตรวจ Sensation ตาม dermatome

6.2.3.2 การตรวจ reflex : superficial , deep & pathological reflexes

เอกสารควบคุม

CONTROLLED DOCUMENT

 <p>เป็นโรงพยาบาลที่ให้บริการอย่างมีมาตรฐาน เพื่อให้ประชาชนเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีและพึงพอใจ</p>	โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร RATCHAPHIPHAT HOSPITAL		หมายเลขเอกสาร WI-REH01-006
	ระเบียบปฏิบัติงาน WORK INSTRUCTION	ฉบับแก้ไขครั้งที่ : 00 วันที่บังคับใช้ : 23 พ.ย. 2549	หน้า 3/4
เรื่อง ขั้นตอนปฏิบัติในการตรวจประเมินผู้ป่วยระบบประสาท			

6.2.3.3 การตรวจ Balance & Equilibrium

- Sitting balance (Poor, Fair, Good)
- Standing balance (Poor, Fair, Good)

6.2.3.4 การตรวจ Co – ordination

6.2.3.5 การตรวจพิเศษทางระบบประสาท

- cerebellar sign
- two – point discrimination

6.2.4 การตรวจร่างกายและแปลผลการตรวจ functional movement

- ADL & functional analysis
- Posture analysis = standing balance in walker/ crutches
- Gait analysis
- Hand function เช่น Grip,

6.3 วิเคราะห์ผลการตรวจและสรุปปัญหาเพื่อหาสาเหตุ และการเกี่ยวข้อง

6.3.1 สามารถวินิจฉัยปัญหาของผู้ป่วย จาก

- พยาธิสภาพ
- การบกพร่องในหน้าที่ (Impairment) ของโครงสร้างร่างกาย
- การจำกัดในการทำหน้าที่ (function limitation) .
- ความพิการและทุพพลภาพ (functional disability & handicab)
- ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น (Potential problem)

6.3.2 กำหนดเป้าหมายการรักษาทั้งระยะสั้น และระยะยาว เพื่อสามารถวัดผลการรักษาได้

6.4 การวางแผนการรักษา และให้คำแนะนำ ต้องคำนึงถึง

6.4.1 ข้อห้ามและข้อควรระวังในเทคนิคการรักษาที่จะใช้รักษาผู้ป่วย

6.4.2 เลือกเทคนิคการรักษาให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับสภาวะ อาการ พยาธิสภาพของผู้ป่วย

6.4.3 กำหนดช่วงเวลา ความถี่ในการรักษาได้ถูกต้อง เหมาะสม กับสภาวะ อาการ พยาธิสภาพของผู้ป่วย

6.4.4 ให้คำแนะนำในการออกกำลังกายที่บ้านได้เหมาะสมกับ สภาวะ อาการ พยาธิสภาพของผู้ป่วย

6.5 บันทึกผลการซักประวัติ ตรวจร่างกาย ปัญหาสำคัญ แผนการรักษาและวิธีการรักษา ใน ประวัติผู้ป่วย

(OPD Card) และ/ หรือ ใน PT note หรือ ใน Progression note ในฟอร์มปรอท

เอกสารควบคุม
CONTROLLED DOCUMENT

 <p>เป็นโรงพยาบาลที่ให้บริการอย่างมีมาตรฐาน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึงพอใจ</p>	โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร RATCHAPHIPHAT HOSPITAL		หมายเลขเอกสาร WI-REH01-006
	วิธีปฏิบัติงาน WORK INSTRUCTION	ฉบับแก้ไขครั้งที่ : 00 วันที่บังคับใช้ : 23 พ.ย. 2549	หน้า 4/4
เรื่อง ขั้นตอนปฏิบัติในการตรวจประเมินผู้ป่วยระบบประสาท			

7. เอกสารอ้างอิง

7.1 มาตรฐานกายภาพบำบัด ฉบับ พ.ศ. 2549 สภากายภาพบำบัด

8. บันทึก

ใบบันทึกการรายงานผู้ป่วย (PT note)

FM - REH01- 001

